

GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO XVII

PONEDELJEK, 23. FEBRUAR 1987

ŠTEVILKA 2

Drugo leto FILBO v LIP-U

Prav je, da od časa do časa, v vsakodnevem hitenju in pehanju upočasnimo svoj korak, da bi tako imeli čas ozreti se nazaj in pogledati, kaj nam je prinesel trud, preliti znoj, pošteno delo in kaj neznanje, malomarnost in dve levi roki.

Tak čas so prav gotovo obletnice, take in drugačne. Ena od mnogih, ki se jih bomo — hočeš — nočeš še dolgo spominjali, je prav gotovo združitev med Filbom in Lipom. Brez pridržkov lahko zatrdimo, da je ta združitev prinesla mnogo pozitivnega in to pozitivno bo v naslednjih obdobjih še vidnejše, če bomo znali našo ladjo z občutkom krmariti med Scilo in Karibdo. Nobena nestrpnost, ki jo je žal preveč, nam ne more pomagati. Združitev take ali drugačne vselej pomeni določeno stopnjo prilagajanja, spoštovanja nasprotnega partnerja in razumevanja. Tudi za našo združitev lahko trdimo, da je mnogim članom kolektiva prinesla spremembe, na katere se težko privajajo. Nekateri so po združitvi spremenili delovno okolje, drugi so dobili dodatno delo, nekateri so se morali odpovedati raznim razvadam, za nekatere pa je novi TOZD zgolj črna ovca med belimi ali bela vrana, ki jo nikakor niso voljni gledati z vsemi njenimi posebnostmi in bi radi, ne vem zakaj, da se čimprej prebarva. Če nadaljujem s to mislijo, potem bi bilo dobro, da bi čimprej razumeli, da je ravno tako kot je nemogoče iz črne vrane narediti belo tudi obratno nemogoče in da nekaterih značilnosti, ki jih nosi s seboj naša posamična, kosovna proizvodnja, ni mogoče enostavno zanemariti, oziroma celo trditi, da so neupravičene in nas nategovati na isto kopito. Še posebej ne, ker gre poleg naštetih razlik še za razlike v snovi predelave, za razlike v načinu trženja, za časovne razlike v prehodu poti od obrtniške k industrijski proizvodnji in še bi lahko naštevali. Ker pa nihče ni prerok v svoji hiši, smo se za dokaz vseh upravičljivih posebnosti namenili k specializirani instituciji. Tako na koncu drugega leta naše skupne poti razpolagamo z analizo, v kateri je dokaj jasno opredeljeno, v čem je specifična in kaj vse je še potrebno postoriti na področju organiziranosti naše TO, da bi lahko poslovali brez motenj, ki povzročajo nezadovoljstva tako doma kot pri naših naročnikih. Močno pa se bojim, da nekateri namesto začrtanih rešitev iščejo izhod po bližnjicah, te pa so žal labirint, po katerem že predolgo blodimo.

Mnogo dilem je še odprtih, med njimi je še posebej prisotno vprašanje, kako se v Filbu dela. Namenoma nisem uporabil besede posluje, kajti na rezultate poslovanja vpliva mnogo dejavnikov v OZD in izven, med njimi tudi taki, na katere ni vedno možno vplivati.

nadaljevanje na 2. str.

TO Filbo

Poslovanje TO Podnart v letu 1986

Pogled na razne tabele uspešnosti poslovanja v preteklem letu in tudi ob zaključnem računu za našo TO ni pravi nič razveseljiv. Zaostanek za planiranimi količinami je največji po letu 1981. Tudi zaostanek za ostalimi TO v okviru DO takoj pade v oči, posebej še, če pogledamo pretekla leta, ko so bili naši rezultati bolj ali manj v koraku z ostalo DO.

Veliko, med seboj prepletenih faktorjev je, ki vplivajo na poslovanje, tako da je včasih težko poiskati pravi vzrok težav, kot je težko v kratkem sestavku podati celovito oceno poslovanja. Kljub temu za našo TO lahko izluščimo tri glavne »krivce«, ki so največ pripomogli k slabim rezultatom, to so: nov devizni zakon, pomanjkanje kvaliteta žaganega lesa oz. hlobovine in nezadostno število zaposlenih.

Nov devizni zakon je seveda vplival na vse izvoznike, vendar je pri nas imel za posledico ukinitve proizvodnje polic za izvoz, kajti dosežena cena brez stimulacij je komaj pokrila stroške materiala. Z ukinitvijo je prišlo tudi do znatnega izpada realizacije, ki je v letu 1985 znašala 108 milijonov din oz. 21 % celotnega prihodka.

Nastalo vrzel je bilo treba zapolniti s povečano proizvodnjo ostalih izdelkov, pri čemer pa smo imeli velike težave s pomanjkanjem primerne žaganega lesa (obloge) in premajhnega števila delavcev (zabojarna). Gozdno gospodarstvo nam je v lanskem letu

dobavilo le 70 % planirane količine hlobovine pa še ta je bila v glavnem slabše kvalitete kot prejšnja leta. Tako smo od celotne količine našaganega lesa le približno 40 % lahko uporabili za proizvodnjo oblog. Razliko smo nadoknadili v glavnem z uvoženim žaganim lesom, ki pa zaradi visoke cene daje znatno manjše kritje kot lastni les. Zaradi tega kljub 14 % višji proizvodnji od planirane in doseženi planski ceni, dohodek ni bil temu primerno večji.

Premajhno število zaposlenih je prišlo najbolj do izraza v proizvodnji embalaže. Na prvi pogled je število zaposlenih sicer v skladu s predvidenim, vendar je bila povprečna odsotnost v preteklem letu zaradi različnih vzrokov kar 12,11 % oz. 10 od skupno 82 zaposlenih. Kljub večkratnim razpisom v sredstvih javnega obveščanja ni bilo pravega odziva, tako da nismo uspeli zaposliti zadostnega števila delavcev. Ker je bil poudarek na proizvodnji oblog kot glavnemu proizvodu, se je izpad poznal najbolj prav pri izdelavi embalaže, kjer je bil plan dosežen 97 odstotno.

Vse našete težave nas bodo v večji ali manjši meri pestile tudi v letošnjem letu, zato se moramo zavedati, da bo le z velikimi napori vseh prizadetih možno izboljšati naše rezultate. Dolgoročno gledano pa bo treba čim prej najti danim možnostim primerni, dohodkovno uspešnejši proizvodni program, ki bo zagotavljal normalen razvoj TO.

R. J.

nadaljevanje s 1. str.

Zato o rezultatih poslovanja le to »ni vse zlato, kar se sveti«, čeprav je na koncu koncev le od rezultatov odvisen naš večji ali manjši kos kruha. Če pa vzporedno s tem vendarle poskušamo na nek način dati odgovor, koliko se je delalo v TO Filbo, imamo poleg utečenega kazalca norma ur na voljo še merilo o izdelanih količinah, ki jih v našem primeru lahko ponazorimo tudi z vgrajenim materialom v izdelke, seveda z upoštevanjem, da se naš proizvodni program ni spreminjal. Tako lahko za primerjavo vzamemo leto 1985 in 1986 in količine vgrajenega materiala.

Iz navedenega sledi, da smo ne glede na to, kakšen bo poslovni rezultat, ob fizičnem obsegu proizvodnje lahko izredno zadovoljni in da podobnega preskoka v prihodnje ni mogoče več pričakovati. Še posebej velja to ob ugotovitvi, da smo del svojih zmogljivosti usmerjali v novo proizvodnjo, namenjeno za izvoz, v katero smo morali vložiti več truda in dela in da se celo leto spopadamo z organizacijskimi vprašanji, kar zahteva več napora kot v neki ustaljeni organizirani proizvodnji. Reš je, da v vsem nismo uspeli in nekatere razočarali, posebno na področju organizacije.

Vendar vsi skupaj se potolažimo z misljo, da se žaba počasi dere, posebno še, če noža nimaš.

SILIČ

Porabljen material z upoštevanjem tistih materialov, ki predstavljajo večino porabe v TO:

Naziv	Količina 85	Količina 86	Indeks
Pločevina	282.669	383.824	136
Jekleni profili	135.859	127.960	94
Aluminij	11.489	13.339	116
Ploščata jekla	31.500	40.956	130
Cevi	18.980	43.748	230
Laki, barve	5.700	8.795	154
Okrogla jekla	15.002	22.721	151
Barvne kovine	936	1.850	198
Varilna žica	4.688	5.620	122
Ostali pomožni material	3.159	3.334	106
Gibljive cevi	1.245	803	64
Železo	5.719	9.813	172
Razredčila	2.278	1.928	85
Vodovodni material	545	1.936	355
Ostali izdelavni material za transp. naprave	25.220	331.507	1314
Elektromotorji in reduktorji	109	138	127
Pnevmatski in hidr. elementi	508	724	143
Ležaji	5.406	9.741	180
Pogonska jermena	325	343	106
Vijaki	105.577	197.724	187
Matice	97.322	147.022	151
Podložke	78.368	200.849	256
Tesnila	824	2.268	275
Okovje	1.936	1.843	95

Leto 1986: Kritičnega položaja so nas rešili večji obseg proizvodnje in prodaje in večja produktivnost

Rezultatom celotnega poslovanja bodo dali glavno težo finančni pokazatelji, vendar tudi ob koncu leta bodo glavne značilnosti podobne kot ob tričetrtletju. Te značilnosti pa lahko strnemo v ugotovitev, da v letošnjih pogojih gospodarjenja dobri proizvodni in prodajni rezultati niso zagotovili tudi dobrih finančnih rezultatov, temveč le omogočili precej boljše preživetje kot večini sorodnih lesnih delovnih organizacij.

Analiza proizvodnih rezultatov kaže, da je bil obseg proizvodnje v letu 1986 za dobrih 3 % večji kot v letu 1985, vendar še vedno za 2 % manjši od planiranih vrednosti. V pozitivnem smislu izrazito izstopa TO Mojstrana z dobrimi proizvodnimi prodajnimi in finančnimi rezultati. Sorazmerno ugodni so tudi proizvodni rezultati TO Filbo, vendar ustaljeni sistem spremljanja fizičnega obsega proizvodnje za tovrstno proizvodnjo ni tako zanesljiv kot za ostale proizvodne TO, to kažejo tudi skromni finančni rezultati TO Filbo.

Dobri proizvodni rezultati so značilni tudi za TO Tomaž Godec, kjer je bila proizvodnja v letu 1986 za dober odstotek večja od proizvodnje v letu 1985; v obratu opaznih plošč je bila proizvodnja večja tako od obsega proizvodnje v prejšnjem letu kot od plana, medtem ko je bil obseg manjši od plana in obsega v letu 1985 v obratu pohištva. Za celotno žagarsko proizvodnjo je značilna manjša dobava hlodovine kot je bilo planirano v surovinski bilanci, dobave so bile tudi manjše kot v letu 1985 in proizvodni rezultati primarne proizvodnje vlečejo navzdol tako proizvodne rezultate TO Tomaž Godec kot TO Rečica in TO Podnart.

TO Rečica je nekoliko poslabšala letošnji proizvodni rezul-

tat s sorazmerno skromnimi rezultati v zadnjem četrtletju. Ustavitev proizvodnje zaradi rekonstrukcije v obratu vrat v mesecu decembru ni bila v celoti kompenzirana z delom ob sobotah. Obseg proizvodnje v obratu vrat je še vedno za dobre 3 % večji od obsega v letu 1985, vendar planirane količine niso bile dosežene. Kot že rečeno pa je največje odstopanje v primarni proizvodnji, kjer je bila proizvodnja za 12 % manjša kot prejšnje leto.

Edina TO, kjer lahko ob oceni proizvodnje postavimo negativen predznak, je TO Podnart, kjer je bil obseg za 6 % manjši od leta 1985 in za 8 % manjši od planiranega. Poleg težav v preskrbi z domačo šurovino je bila ena od osnovnih značilnosti ukinitve dohodkovno neinteresantne proizvodnje IKEA polic; kljub večji proizvodnji tako oblog kot zabojev ta izpad ni bil v celoti kompenziran.

Interesanten je tudi pregled gibanja zalog. V zadnjem četrtletju se je občutno zmanjšala zaloge sobnega pohištva, kjer so bile zaloge v začetku leta 1986 sorazmerno zelo visoke. Zmanjšale (normalizirale) so se tudi zaloge stavbnega pohištva. Kljub zmanjšanju so sorazmerno visoke le zaloge podbojev (40.477 komadov). Nekoliko so se povečale zaloge opaznih

plošč, vendar zaloge predstavljajo le 5 % celoletne proizvodnje.

Minimalne zaloge so celoletna značilnost poslovanja tako TO Mojstrana kot TO Podnart.

Adekvatno povečanje prodaje je značilno tudi za TO Trgovina, kjer so na večji obseg prodaje vplivale predvsem akcijske prodaje v začetku leta. Kritično pa je poslovanje v prodajalni v Zagrebu. Delež te prodajalne je v letu 1986 padel še za 4 % v celotni prodaji in predstavlja le še 11,5 % (v letu 1984 je bil še 20 %).

Minulo leto je bilo kritično za slovensko lesno industrijo. Za našo delovno organizacijo lahko ocenimo, da so nas večjih težav rešili predvsem dobri proizvodni in prodajni rezultati in pa povečana produktivnost, saj smo večji obseg proizvodnje dosegli z manjšim obsegom zaposlenosti (TO Tomaž Godec, TO Rečica) in to nam mora biti tudi vodilo za leto 1987, ki nam z novimi pogoji gospodarjenja prav tako ne obeta nič prijetnega.

SOPPA

Izdelava polnila za masivna vrata

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet DO (3. 2. 1987)

1. Po predhodnem sprejemu na DS TO in DSSS je sprejel plan za leto 1987.

2. Sprejel je merila za ugotavljanje delovnega prispevka v letu 1987, ki so bila popravljena na osnovi nekaterih priporočil.

V kolikor se bo izkazalo, da regresijska korekcijska lestvica ni ustrežna in ne sledi dogajanjem, bo le-ta korigirana. Analizo naj ustrezne službe izdelajo ob prvem trimesečju 1987.

Ukrepi za boljšo učinkovitost pri delu — kot sestavni del meril, ki so bili sprejeti 1. 3. 1986, so se pokazali kot pozitivni. S programom ukrepov in aktivnosti ob prehodu na 40-urni delovni tednik smo se zavezali, da bomo produktivnost in delovno disciplino še dvignili, zato omenjeni ukrepi, ki itak časovno niso omejeni, veljajo še naprej.

3. Ugotovil je, da je predvidena izgradnja centra za inženiring in marketing ekonomsko utemeljena ter za razvoj trženja in projektive nujna in se s predlaganim investicijskim programom strinja. Ugotovil je nadalje, da so vse TO obravnavale omenjeni program ter da se s tem v celoti strinjajo.

Nosilec investicijskega programa je TOZD Rečica.

Pripravi naj se SaS o združevanju sredstev za obravnavani investicijski program.

Pred sklenitvijo pogodbe o izvajanju investicije je treba preveriti finančne možnosti in finančno konstrukcijo investicije.

4. V 15-dnevno javno obravnavo je posredoval predlog sprememb SaS o skupnih osnovah in merilih za razporejanje ČD in delitvi sredstev za OD v DO LIP Bled.

5. Sprejel je SaS o pokrivanju izgube članicam SOZD-a: Alplesu Železniki in ZlITU Tržič ter sklep o pokrivanju izgube Tovarne pohištva LIPA Ajdovščina iz sredstev rezerv.

6. Seznanjen je bil s poročilom o stanju popisov premoženja in ugotovitvah in akcijah o izvrševanju sklepov DS.

7. Obravnaval je prošnjo kurjačev iz TO Rečica za dodelitev zaščitnih čevljev ter imenoval komisijo, ki bo ustrezen odgovor posredovala do naslednjega zasedanja.

Delavski svet TO Tomaž Godec Boh. Bistrica (28. 1. 1987)

1. Potrdil je poročilo inventurne komisije in plan dela inventurne komisije za leto 1987. Pri poročilu za zadnje četrtletje 1986 je sprejel sklep, da se je treba na naslednji seji dokončno pogovoriti o osnovnih sredstvih, ki so last TO Tomaž Godec, nahajajo pa se v TO Filbo.

2. Sprejel je plan za leto 1987.

3. Sprejel je sklep o povišanju cen opaznih plošč za 25 % z veljavnostjo od 28. 1. 1987 dalje.

Ugotovil je, da je predvidena izgradnja centra za inženiring in marketing ekonomsko utemeljena ter za razvoj trženja in projektiranja nujna in se s predlaganim investicijskim programom v celoti strinja. Pripravi naj se sam. sporazum o združevanju sredstev za obravnavani investicijski program.

5. Potrdil je spremembo aneksa k SaS o svobodni menjavi dela z Zdravstvenim domom Bohinj. Cena za drugo polletje 1986 znaša 495 din.

6. V javno obravnavo je posredoval spremembe pravilnika o delovnih razmerjih in pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje ČD in delitvi sredstev za OD

Delavski svet TO Rečica (2. 2. 1987)

1. DS TO Rečica je za direktorja TO za naslednje štiriletno mandatno obdobje soglasno imenoval Henrika Blažiča, dipl. ing. organizacije dela.

2. V 15-dnevno javno obravnavo je posredoval predlog opisov novosistemiziranih in spremenjenih del in nalog v žagalnici TO.

3. Potrdil je izkustvene normative v oddelku B podboj v predloženi obliki.

4. Obravnaval je poročilo inventurne komisije za obdobje oktober—december 1986 o popisu zalog na skladišču potrošnega materiala, drobnih inventar v uporabi, osnovna sredstva, popis blagajne, nedovršene proizvodnje, okrepčevalnice, materiala v dodelavi in materiala pri kooperantih. Prav tako je bil seznanjen s poročilom o popisu materialnih pravic, ustanovnih vlaganj, investicij v teku in investicijske opreme, s popisom obveznic, gotovine in vrednotnic in ga potrdil v predloženi obliki.

5. V skladu s sklepom DS TO je interna komisija v mesecu decembru 1986 pri podpisu vezanih plošč ugotovila, da je ugotovljen manjko v izmeri 5,805 m³. Na osnovi podanega poročila je bil spre-

jet sklep, da se izvrši ponovni popis in istočasno ugotovi, da poslovanje s temi materiali ni pogojeno s sistemsko napako in na naslednji seji poroča.

6. Na predlog sektorja za organizacijo poslovanja, plan in analize in v skladu z določili organizacijskega predpisa kontinuirane inventure je DS potrdil okvirni plan dela kontinuirane inventure za leto 1987. Za nemoteno delo kontinuirane inventure je DS imenoval inventurne komisije kot so bile predlagane.

7. Obravnaval je predloženi plan proizvodnje, prodaje, plan uvoza in izvoza, surovinsko bilanco žaganega lesa, plan sklada skupne porabe, plan investicij in drugih naložb, izračun investicijske sposobnosti, plan investicijskega vzdrževanja, plan produktivnosti, osebnih dohodkov, zaposlovanja, izobraževanja in ostale elemente, ki so združeni na nivoju DO LIP Bled za leto 1987 in ga potrdil v predloženi obliki.

8. Obravnaval je investicijski program o izgradnji centra za inženiring in marketing in ugotovil, da je predvidena gradnja ekonomsko utemeljena ter za razvoj trženja in projektive nujna in se s predlaganim investicijskim programom v celoti strinja.

9. Pripravi naj se samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo centra za inženiring in marketing.

10. V 15-dnevno javno obravnavo je posredoval predlagane spremembe 56., 57., in 104. člena pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje ČD in delitvi sredstev za OD v TO ter 88. in 138. člena pravilnika o delovnih razmerjih.

11. Potrdil in inventivni predlog Tomaža Puca »izpopolnitev stroja HADI za izdelavo novega izvoznega prijemnika ter mu odobril izplačilo enkratne odškodnine v višini 1.343 din.

12. Potrdil je nove člane v štab za civilno zaščito, enote civilne zaščite in narodno zaščito kot so bili predlagani.

13. Prošnjo TVD Partizana Gorje je negativno rešil, ker v skladu z internimi akti ni mogoče odobriti odsotnosti 15 dni s pravico do nadomestila OD.

14. Odobril je brezplačen razrez 6,27 m³ žagovcev smučarskemu klubu BLEĐ.

15. Potrdil je nabavo naslednjih osnovnih sredstev iz sredstev amortizacije:

— avtomatske linije za čeljenje z gnanim transporterjem in čelilnikom BCP-300,

— avtomatske linije za čeljenje opaznih nosilcev tip LI-20 kombinirana z dvema vrtalnima agregatima v skupnem znesku 31,331.790 din.

16. Seznanjen je bil s sklepi in priporočili IO OOS TO Rečica in jih vzel na znanje.

Delavski svet TO Podnart (2. 2. 1987)

1. Obravnaval in potrdil je plan 87 v predloženi obliki;

2. Potrdil ječasne normative za dela v zaboarni, z veljavnostjo od 2. 2. 1987;

3. Obravnaval je poročilo inventurne komisije za obdobje oktober—december 86 in sprejel naslednje sklepe:

— o povečanju opravičenih popravkov vrednosti drobnega inventarja v uporabi za 4.946,65 din,

— o zmanjšanju opravičenih popravkov vrednosti drobnega inventarja v uporabi za 8.981,30 din,

— o zmanjšanju neopravičenih popravkov vrednosti drobnega inventarja v uporabi za 964,84 din, v obliki terjatev do delavcev;

— obračun terjatev do zadolžencev po prvem izplačilu OD v obliki terjatev od osebnih dohodkov,

— o razhodovanju osnovnih sredstev,

— potrditev poročila o popisu blagajne in okrepčevalnice,

— potrditev poročila o popisu obveznic, vrednotnic in gotovine,

— potrditev poročila o popisu ustanovnih vlaganj, investicij v teku in investicijske opreme.

4. Sprejel je plan inventure za leto 1987 in imenoval člane inventurnih komisij,

5. Delegati so bili seznanjeni s poročilom inšpektorja SKD;

6. Z Almiro Radovljica se podaljša pogodba o najemu zaprtega skladiščnega prostora v obratu Lancovo;

7. Obravnaval je investicijski program za izgradnjo centra za inženiring in marketing LIP Bled in ugotovil, da je predvidena izgradnja centra za inženiring in marketing ekonomsko utemeljena ter za razvoj trženja in projektive nujna in se s predlaganim investicijskim programom v celoti strinja. Za obravnavani investicijski program pa se pripravi samoupravni sporazum o združevanju sredstev;

8. Sprejel je sklep o nabavi stroja za brušenje skobeljnih nožev.

9. Obravnaval je spremembe samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje ČD in delitvi sredstev za OD, pravilnikov o osnovah in merilih in pravilnika o delovnih razmerjih in jih posredoval v javno obravnavo.

Pregled inovacij

V letu 1986 so bili prijavljeni in obravnavani naslednji inovacijski predlogi:

● Janez Petrič iz TO Mojstrana

je predlagal izdelavo šablone za narez moznikov. Strokovna komisija je ta predlog obravnavala kot koristen predlog. Gospodarska korist ni bila računana, ker je bil razrez moznikov na tej šablono le enkratno delo. Predlog se nanaša na varstvo pri delu na tem delovnem mestu. Višina odškodnine je bila izračunana s pomočjo točkovanja po SaS o inventivni dejavnosti v DO LIP in je znašala 25.378 din.

● Martin Žvan in Franc Dolinar iz TO Rečica

sta predlagala luženje robov pri vratih za izvoz in domači trg s pomočjo pištole za brizganje. Strokovna komisija je ta predlog obravnavala kot koristen predlog. Gospodarska korist ni bila računana, ker je poraba lužila pri brizganju nekoliko večja, zmanjša pa se poraba krp in rokavic. Razlika, ki nastopi, pa je premajhna. Ta koristen predlog pa vsebuje izboljšanje varstva okolja, požarne varnosti in delo je hitrejše. Višina odškodnine je bila izračunana s pomočjo točkovanja po SaS o inventivni dejavnosti v DO LIP in je znašala 29.500 din.

● Martin Žvan iz TO Rečica

je predlagal postopek brizganja z uporabo pištole za luženje letvic za steklo. Strokovna komisija je ta predlog obravnavala kot koristno idejo. Zaradi razporeditve delavcev v proizvodnji sta se uporabljala oba postopka — ročno in z brizganjem.

Poudarek je na pogojih dela. Predlagatelj je podal le idejo za postopek dela brez ureditve delovnega mesta in priprav. V prihodnosti bo potrebno po tehnološki plati iskati drugo boljše rešitev. Višina odškodnine je bila enkratna (1/10 povprečnega neto OD v SRS na zaposlenega v preteklem letu) in je znašala 5.371 din.

● Metka Lebar iz TO Rečica

je predlagala razpis delovnih nalogov za skupinske normative. Strokovna komisija je predlog obravnavala kot koristno idejo. Predlagateljica je podala le idejo, sodelavci pa so pomagali pri izpolnitvi te dokumentacije. Višina odškodnine je bila v enkratnem znesku — 5.371 din.

● Zdravko Knaflič iz DSSS

je predlagal zamenjavo materialov — površinsko obdelan lesenit (tisk) namesto ultralesa za uporabo hrbitišč pri omarah. Izvedeno je bilo v eni seriji. Ta predlog je strokovna komisija obravnavala kot koristno idejo. Višina odškodnine je bila enkratna — 5.371 din (39. člen SaS o inventivni dejavnosti).

● Tomaž Puc iz TO Rečica

je predlagal izpopolnitev na stroju HADI za izdelavo izvoznega prijemnika. Strokovna komisija je predlog proučila in predlagala višino odškodnine — 1.343 din za sodelovanje z odgovorno službo po nalogu direktorja TO Rečica. Ta predlog je potrdil odbor za gospodarjenje in sprejel DS TO Rečica. Predlog se bo realiziral takrat, ko bo zahteva po univerzalnem podboju na tržišču.

● Miha Koman iz DSSS — projektivni razvojni biro

je izdelal inovacijo z nazivom: Pokrivalna šablona za univerzalno vratno krilo (levo — desno odpiranje).

Ta inovacijski predlog je še v postopku, ker čakamo na pridobitev patentnega spisa podobnih rešitev.

Iz opisanih predlogov lahko razberemo, da se je število inovacijskih predlogov zmanjšalo, namesto povečalo. Sodelovale so samo tri temeljne organizacije. Ostale TO: Tomaž Godec, Podnart, Filbo in Trgovina se ne vključujejo v inovativno dejavnost. Čeprav vemo, da so člani našega kolektiva inventivni, le-ti ne prijavljajo svojih predlogov.

Vzroki za slab odziv so verjetno v tem, ker ni prave razmejitev v naših samoupravnih aktih, ki bi govorili o delovnih dolžnostih in inovativnosti posameznikov.

Ana Šifrer

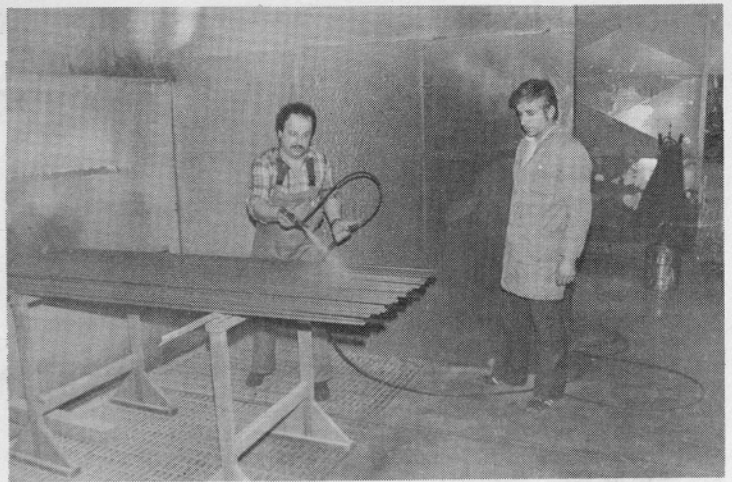
Inovator leta 1986 v naši DO

Na predlog sveta za ustvarjalnost pri konferenci OOS LIP Bled je odbor za gospodarjenje na svoji seji, 29. 1. 1987 za inovatorja leta 1986 izbral Martina Žvana in Franca Dolinarja iz oddelka lakirnice TOZD Rečica.

Inovatorja sta s svojim koristnim predlogom nadomestila ročno brizganje robov pri vratnih krilih s pomočjo pištole za brizganje. Ta koristen predlog vpliva na izboljšanje varstva okolja in požarne varnosti. Delo je hitrejše. Pri tem postopku se porabi manj krp in rokavic, poraba lužila pa se nekoliko poveča. Zato je razlika, ki nastopi, premajhna, da bi lahko ocenili gospodarsko korist. Avtorja sta pokazala samoiniciativo in prizadevanost na tem delovnem mestu.

● Martin Žvan opravlja dela in naloge skupinovodje v oddelku lakirnice v TOZD Rečica. V naši DO je zaposlen od leta 1973. Pred tem je bil zaposlen v mizarstvu delavnici GKZ Srednja vas. Rodil se je leta 1946. Izučil se je za poklic mizarja, nato pa je ob delu dokončal lesno delovno šolo v Radovljici.

● Franc Dolinar opravlja delovne naloge brizgalca robov v oddelku lakirnice TOZD Rečica. V naši DO se je zaposlil leta 1985. Kot slikopleskar je bil prej zaposlen v Gradbenem podjetju

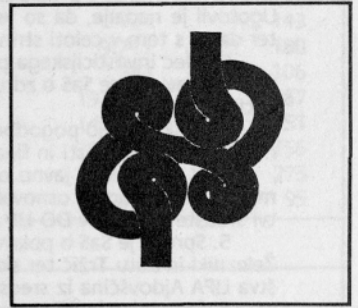

Avtorja koristnega predloga pri opravljanju svojih del

Bohinj. Rodil se je 1957. leta na Jesenicah, kjer je tudi obiskoval slikopleskarsko šolo.

Oba avtorja prejmeta knjižno nagrado. Ostali sodelujoči pa prejmejo priznanje za ustvarjalno delo. Podelitev bo opravljena ob priliki srečanja jubilarcev naše DO. Obenem pa bo vsem omogočen tudi ogled Obrtniškega sejma v Celju.

Ana Šifrer

Knjiga predlogov

Za večje spodbujanje inovativne dejavnosti v naši DO je svet za ustvarjalnost predlagal, naj se uvedejo knjige predlogov, katere bi se nahajale v pisarnah izmenovodij po posamezni TO. Namen te knjige bi bil, da bi vsak delavec lahko vanjo napisal zapažene probleme na svojem delovnem mestu ali že eventualne rešitve.

Knjige predlogov bi člani sveta za ustvarjalnost pregledali enkrat mesečno oz. po potrebi. Ocenili bi njihovo strokovno, tehnično, tehnološko ali ekonomsko vrednost v sodelovanju s predlagateljem. S tem bi v veliki meri olajšali delo strokovnim komisijam.

Na prvi strani knjige predlogov bo napisan kratek postopek prijave inventivnega predloga, ki vsebuje naslednje besedilo:

Delavec izpolni obrazec »Prijavnica inovatorja« — obrazci se nahajajo pri izmenovodjih oziroma vodjih splošnih služb v posamezni TO. Predlagatelj najprej izpolni osebne podatke, nato opiše predlog z eventualno skico — risbo. To prijavnico naslovi na PRB LIP Bled.

Delavec, ki je zadolžen za inovacije, mora po prevzemu vsake prijavnice v roku 5 dni izstaviti obrazec »potrdilo o prevzemu prijavnice« z matično številko, pod katero se inovacijski predlog obravnava.

Predlog članov strokovne komisije se pripravi v dogovoru z direktorjem TO, iz katere inovacija izhaja. Predlog sestave strokovne komisije obravnava in potrdi odbor za gospodarjenje ter določi predsednika.

Ko člani strokovne komisije prejmejo sklepe in gradivo, delavec, zadožen za inovacije, skliče sestanek strokovne komisije. Le-ta v zahtevnejših primerih pridobi dodatna pojasnila ali veli preizkusiti inovacijo. Vsekakor se inovacijski predlog lažje obravnava, če je že realiziran v proizvodnji. Gospodarska korist se izračuna na podlagi zahtevanih podatkov, katere so dolžne dati strokovne službe. Način izračuna višine odškodnine govori: 29. člen za izume, 34. člen za tehnične izboljšave in 36. člen za koristne predloge. Vključili smo tudi koristno idejo, o kateri govori 39. člen samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti naše DO.

Če gospodarske koristi ni mogoče izračunati, se pri takem inovativnem predlogu poslužujemo 38. člena sam. sporazuma (izračun nekorrigirane odškodnine s pomočjo točkovanja).

Strokovna komisija tako pripravljeno gradivo, ki vsebuje:

- ugotovitve koristnosti predloga
 - vrsto inovacije
 - delovno nalogo predlagatelja
 - izračun gospodarske koristi
 - izračun odškodnine — enkratno ali letno izplačilo
 - način izvajanja inovacije,
- posreduje odboru za gospodarjenje, le-ta pa ga odda v dokončno obravnavo in sprejem DS TO oz. DSSS.

Za boljše informiranje zaposlenih o knjigi predlogov smo izdelali tudi plakat, ki bo razobešen po oglašnih deskah v vseh TO.

Ana Šifrer

Kakšne so zahteve pri lesnih sekancih

Pri nas sekamo na posebnih sekalnih strojih ostanke žaganega lesa predvsem robljence v lesne sekance. Tehnologija za sekanje je urejena na žagah v Bohinjski Bistrici in na Rečici. Sekance prodajamo raznim odjemalcem za različne predelave, vendar so od vseh najbolj ovrednoteni sekanci, ki gredo v celuložno predelavo.

Kako je s kvalitetenimi zahtevami pri sekancih, ki jih potrebujejo proizvajalci celuloze, smo se pogovarjali z ing. F. Mlakarjem, tehničnim vodjem pri TO Tovarna celuloze v Medvodah.

Pri proizvodnji celuloze se uporablja razsekani les v takozvane sekance. Raziskave so pokazale, da morajo sekanci imeti določeno velikost, da impregnacija s kuhlno kislino poteka čim hitreje in čim bolj enakomerno. Prav tako pa se od kvalitete sekanja zahteva čim manjšo poškodbo vlaken, zato se les zaseče pod kotom in se nato razcepi po dolžini vlaken. Kot sekanja je okoli 45°, kot brušenja noža pa les razcepi. Frakcijska sestava sekanca je odvisna od tipa in obtežbe sekirostroja od pravilne nastavitve in ostrine nožev sekirostroja ter vrste, vlažnosti lesa itd. Idealna dimenzija sekancev je po dolžini 15–25 mm s približno isto širino in debeli-

ne 2–4 mm. V praksi se računa, da naj bi bila debelina 15–20% dolžine. Sekanci dolžine 45–50 mm in debeline 5–7 mm so zgornja maksimalna meja, ker se les ne razkuha in ostaja kot odpadek.

V praksi se smatra, da so sekanci dolžine 10–30 mm in 2–5 mm kot »odličen material«.

Standardov za kvaliteto sekancev nimamo. Na ICP smo delali raziskovalno nalogo »Vpliv frakcijske sestave sekancev na kvaliteto celuloze« s štirih slovenskih žag, ki imajo sekirostroje. Glede na frakcijsko sestavo in nadaljnjo predelavo v celulozo so dali najboljše rezultate sekanci iz tramarije »Lesna« Slovenj Gradec.

Švedski standard pravi takole:

— preveliki sekanci Ø 45 mm	0 %
— predebili sekanci, sito reže 8 mm	0 %
— normalni sekanci, ostanek na situ Ø 7mm	78,3 %
— drobni sekanci, ostanek na situ Ø 3 mm	19,8 %
— prah, žagovina, prešlo skozi sito Ø 3 mm	1,9 %

Izogibati se je torej predvsem:

1. prevelikih in predebelih sekancev, ker se ne razkuhajo
2. drobna frakcija daje celulozo s slabimi mehanskimi lastnostmi, zmanjšuje kapaciteto kuhlarnika (manjša specifična polnitev), povečuje porabo kemikalij in energije, znižuje izplen
3. žagovina praktično ne daje celuloze, ker se celuloza hidrolizira zaradi pogojev kuhanja, prilagojenih »odličnemu materialu«.

Najhujši sovražnik glede čistosti celuloze pa je lubje. Pri sekanju se drži sekanca tudi lubje, ali pa se odloči kot samostojen sekanec. Pri kuhanju lubje ne podleže kemičnemu razklopu, že v prvi črpalki za kuhlarnikom se zdrobi. Naprave, ki celulozo sortirajo, lahko odstranijo le večje delce lubja, ne pa finih pik.

Pri beljenju se da delno obeliliti le »liko«, ne pa lubje. Celuloza kljub vsem sortirnim napravam po beljenju ostane smetna, vsebuje črne pike lubja velikosti od 0,01 mm² do 2 mm². Vse to pa pomeni drugo kvaliteto, če je pik glede na standard preveč. Nesreča je v tem, da se lubje pri mletju celuloze za papir še nadalje drobi v fine pikice, ki so vidne v papirju in papir doživi bodisi izločitev po lastni kontroli ali pa reklamacijo pri kupcu.

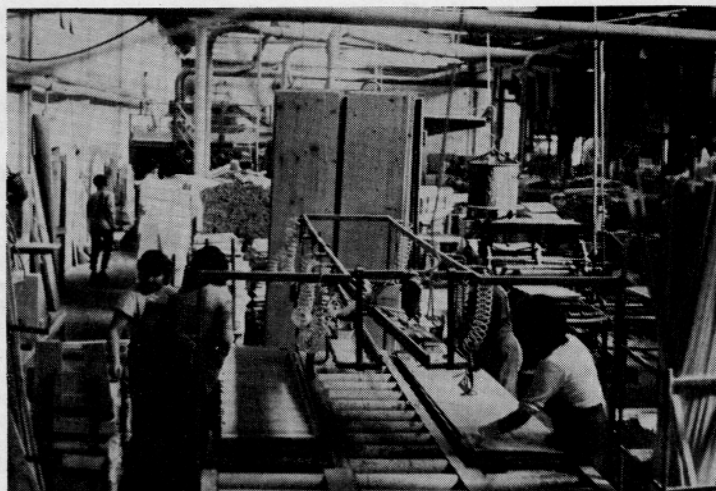
Za predelavo v celulozo po sulfitem postopku (Medvode, Krško) lesni sekanci ne smejo vsebovati lesa bora ali macesna, ker se zaradi visoke vsebnosti ekstraktivnih substanc (smolnih kislin) borovi in macesnovi sekanci ne impregnirajo in tako ne poteče razklop lesa.

V LIP Bled sedaj proizvedemo letno 7.650 m³ sekancev in 6.600 m³ zaganja in kar 90 % dobavimo celulozni tovarni v Medvodah. Kot že omenjeno so sekanci najbolj ovrednoteni, če se uporabijo v celulozi, zato moramo tudi v nadalje posvečati dovolj skrbi, da se zadovolji tehnično-tehnološkim zahtevam.

Navedena dejstva nam jasno povedo, da moramo upoštevati pri proizvodnji lesnih sekancev naslednje:

1. Sečemo oziroma razžagujemo lahko le predhodno očiščen (maklan) les.
2. V sekance lahko predelujemo le les smreke in jelke, za tovarno celuloze v Maglaju pa tudi bor (sulfatni postopek).
3. Za doseganje pravilne frakcije sekancev »odličen material« mora biti sekirostroj dobro vzdrževan, čim bolj obremenjen s pogosto menjavo nožev in pravilnim kotom brušenja nožev.
4. Po sekanju mora biti vgrajena sejalna naprava, ki odstrani prevelike sekance in trske in odloči žagovino.

Za sekance, ki so po frakcijski sestavi slabše kvalitete (preveliki sekanci, trske, drobir, žagovina) bi morali določiti diferencirano ceno, tako bi bili proizvajalci stimulirani za pravo kvaliteto delo.

Sestavljanja opažnih plošč

Varstvo pri delu 1986

V naši delovni organizaciji se je v letu 1986 pripetilo 97 nesreč. Od tega se je poškodovalo 71 moških in 26 žensk (trije delavci so se ponesrečili po 2-krat). Glede na skupno število zaposlenih se je ponesrečilo 8,5 % delavcev ali vsak 11,5 (leta 1985 9,7 % ali vsak deseti delavec).

V primerjavi z letom 1985 se je število nesreč zmanjšalo od 111 na 97, število izgubljenih ur zaradi omenjenih nesreč pa s 16.478 ur na 13.419 ur. Izstopata le TO Rečica in Mojstrana zaradi večjega števila nesreč in bolovanja kot v letu 1985.

Nesreče po TO

TO	1985	1986
Tomaž Godec Boh. Bistrica	46 (29 M, 17 Ž)	34 (21 M, 13 Ž)
Rečica	24 (16 M, 8 Ž)	25 (16 M, 9 Ž)
Mojstrana	12 (12 M)	15 (12 M, 3 Ž)
Podnart	16 (8 M, 8 Ž)	11 (10 M, 1 Ž)
Filbo	13 (13 M)	12 (12 M)
Skupaj	111	97

Izgubljene ure zaradi nesreč

TO	1985	1986
Tomaž Godec Boh. Bistrica	4.664	2.632
	+4.104 (2/84)	+2.840 (2/84)
Rečica	2.064	2.912
	+2.190 (1/84)	+2.192 (1/84)
Mojstrana	568	1.165
Podnart	2.256	1.302
Filbo	632	376
Skupaj	16.478	13.419

Viri za nesreče se od TO do TO zelo malo razlikujejo. Pred leti so obdelovalni stroji povzročali veliko skrb za poškodbe. Nova strojna oprema in spremenjena tehnologija sta bistveno spremenili vzroke poškodb.

Nesreče delavcev, ki delajo na strojih, so zastopane v nizkem številu in še to so le zaradi neupoštevanja predpisov varstva pri delu (nepravilno nameščene ali celo odstranjene zaščitne naprave, posegajo v stroj med obratovanjem in čiščenjem strojev).

Transport, prenos in dviganje bremen, udarci in padci so še vedno glavni viri poškodb. Iz tega je razvidno, da je marsikje vzrok za poškodbo: utesnjenost prostorov, nedostopne in zatrpane delovne površine, nevdrževane transportne poti in prehodi, nepravilno zložen material in podobno. Vse to nam potrjujejo poškodbe rok, nog in prstov, katere prevladujejo v vseh TO.

Delovna organizacija, oziroma TO dajejo vsako leto visoka sredstva za osebno zaščito zaposlenih. Analiza poškodb pa kaže, da se le ta ne uporabljajo, kljub temu, da je uporaba obvezna.

S prizadevanji za varno delo in izboljšanje delovnih pogojev ne moremo biti zadovoljni, zato bo potrebno vložiti še več naporov za zdrav in varnejši jutri.

RAZPISUJE

za šolsko leto 1987/88 naslednje štipendije:

TOZD Tomaž Godec	
— lesarski tehnik	2
— lesar širokega profila	5
— obdelovalec lesa	1
— električar	1
TOZD Rečica	
— lesarski tehnik	3
— lesar širokega profila	5
— obdelovalec lesa	2
— oblikovalec kovin (vzdrževalec)	1
TOZD Mojstrana	
— lesar širokega profila	3
— obdelovalec lesa	2
TOZD Podnart	
— lesarski tehnik	1
— lesar širokega profila	2
— obdelovalec lesa	1
— oblikovalec kovin (vzdrževalec)	1
TOZD Filbo	
— strojni tehnik	2
— oblikovalec kovin	5
— električar	1
DSSS	
— lesarski tehnik	1
— inž. lesarstva	2
— inž. strojništva	1
— dipl. inž. lesarstva	2
— dipl. inž. strojništva	1
— dipl. inž. elektrotehnike (šibki tok)	1
— dipl. inž. gradbeništva	1
— dipl. inž. računalništva	1
— dipl. ekonomist	1

Prijave in zaključno spričevalo sprejema splošni sektor LIP Bled od 30. 6. 1987.

Kontinuirana inventura za leto 1986

V letu 1986 je kontinuirana inventurna komisija popisala zaloge materialov po skladiščih, drobnih inventar v uporabi in osnovna sredstva v DO. Prvič smo popisali tudi zaloge trgovskega blaga v poslovalnicah TO Trgovina.

Pri popisu skladišč v TO Tomaž Godec nismo imeli večjih težav, saj so v splošnem dobro urejena. V TO Rečica vsa skladišča še niso urejena, največ problemov je bilo pri popisu lesnih tvoriv. V TO Mojstrana in TO Podnart se je stanje po skladiščih najbolj izboljšalo, predvsem zaradi novih skladiščnih prostorov. Stanje v skladiščih v TO Filbo se je izboljšalo, ni pa še popolnoma urejeno. Pri popisu trgovskega blaga v poslovalnicah smo imeli težave predvsem zaradi napačnega vnosa v

otviritveno stanje in zamenjav izdelkov pri kupcih.

Pri popisu drobnega inventarja v uporabi — osebne zadolžitve smo imeli največ težav pri popisu v TO Filbo, kjer je nastalo tudi največ manjka. Po drugih TOZD je popis potekal normalno.

Popis osnovnih sredstev še ni potekal najbolje, ker odgovorni za osnovna sredstva po TO ne spoštujejo organizacijskega predpisa v poslovanju z njimi.

Poleg osnovnih nalog pa smo prešifrirali vse konstrukcijske materiale, vijake, matice in podložke, kar omogoča boljši pregled nad zalogami ter hitrejšo preveritev stanja.

Z uvedbo kontinuirane inventure se je stanje po skladiščih precej izboljšalo, kar tudi opravičuje obstoj le-te.

Zalokar

REKLI SO

Vse, kar storim danes, je važno, saj sem zato dal dan svojega življenja.

H. M.

Največja napaka je, da ne storimo ničesar, ker lahko vedno storimo nekaj malega. Torej stori, kar moreš.

S. S.

Mirna odločnost razvoza vsak vozal.

H. M.

Sestanek s štipendisti

Vsako leto med zimskimi šolskimi počitnicami organiziramo sestanek s štipendisti naše DO. Namen tega je pogovoriti se o uspehih in problemih, ki se pojavljajo v šoli.

Letos smo se prvič zbrali v TOZD Mojstrana. Temeljno organizacijo nam je predstavil direktor Anton Noč, ki nas je tudi vodil po proizvodni hali in nam detajlno orisal potek vseh procesov proizvodnje.

Doseženi šolski uspehi naših štipendistov ob polletju so zadovoljivi. Višina štipendij je odvisna od učnega uspeha. Letos štipendije rastejo počasneje kot prejšnja leta. Zato vse težje pokrivajo stroške, ki izredno hitro rastejo. Pričakujemo, da bo kmalu prišlo do revalorizacije štipendij.

Z uvedbo usmerjenega izobraževanja se je praktično izobra-

ževanje za delo zmanjšalo na račun splošne izobrazbe. Večji del praktičnega usposabljanja je preneseno na združeno delo. Tako imamo večjo odgovornost, kako bodo naši štipendisti po končani šoli pripravljani za delo.

Proizvodno delo in pripravniška praksa naj bosta bolj v smislu učenja in ne toliko dela v serijski proizvodnji.

V ta namen bi morali imeti učno delavnico, v kateri bi določen čas, namenjen proizvodnemu delu in pripravniški dobi delali vsi štipendisti. Šele tako bi lahko pričakovali, da bodo dobro usposobljeni za začetek dela.

Blažević

Novi pogoji prodaje stanovanj in stanovanjskih hiš

V oktobru lanskega leta je bil v Uradnem listu SRS št. 38/86 objavljen Zakon o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, ki nam nalaga, da moramo prodajo stanovanj oz. stanovanjskih hiš urediti tudi v svojih samoupravnih splošnih aktih, torej v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah za urejanje stanovanjskih vprašanj v DO LIP Bled, kakor tudi v pravilnikih o urejanju stanovanjskih vprašanj v TO oz. DSSS.

Glede na to določilo smo pripravili predlog sprememb in dopolnitev naših samoupravnih splošnih aktov, ki so sedaj v javni obravnavi, novosti pa so zlasti naslednje:

Najprej so urejeni pogoji, pod katerimi stanovanje oz. stanovanjsko hišo lahko prodamo, in sicer:

a) kadar ugotovimo, da je prodaja družbeno smotrna in ekonomsko upravičena, zlasti v primeru, ko gre za stanovanje oz. stanovanjsko hišo, ki zahteva sorazmerno velike vzdrževalne stroške, kadar je stanovanje v stanovanjski hiši v družbeni lastnini, v kateri je večina stanovanj v zasebni lasti (etažna lastnina) in kadar gre za posamezna stanovanja oz. stanovanjske hiše izven strnjjenih območij mest in drugih naselij

b) če kupnino za prodano stanovanje oz. stanovanjsko hišo lahko vložimo za nabavo novega stanovanja v roku enega leta

c) če je prodaja stanovanja oz. stanovanjske hiše predvidena v programu reševanja stanovanjskih potreb delavcev (letni plan)

d) če kupnina ni nižja od vrednosti stanovanja oz. stanovanjske hiše na dan prodaje in določena po enotni metodologiji za izračun stanovanj in stanovanjskih hiš

e) če je zagotovljeno, da bo kupec stanovanja oz. stanovanjske hiše plačal celotno kupnino najpozneje v 30 dneh

f) če je stanovanje oz. stanovanjska hiša starejša od 10 let, računajoč od dneva pridobitve uporabnega dovoljenja

g) če hiša, v kateri je stanovanje, ni predvidena za rušenje, prenovno oz. spremembo namembnosti.

Nadalje zakon določa, da se stanovanje oz. stanovanjska hiša, ki je zasedena lahko prodajo samo imetniku stanovanjske pravice in to brez javne dražbe.

Vrednost stanovanja oz. stanovanjske hiše se določi na podlagi enotne metodologije za izračun vrednosti stanovanj oz. stanovanjskih hiš. To metodologijo pa bo predpisal republiški organ, pristojen za stanovanjsko gospodarstvo.

Nezasedeno oz. prazno stanovanje oz. stanovanjska hiša pa se lahko prodajo samo na javni dražbi, pri čemer izključna cena ne more biti nižja od vrednosti stanovanja oz. stanovanjske hiše, ugotovljene na podlagi enotne metodologije za izračun vrednosti.

Pogodba o prodaji mora biti sklenjena v 15 dneh po opravljeni javni dražbi, oz. če gre za zasedeno stanovanje, v roku 30 dni od dneva sklepa o prodaji, sprejetega na samoupravnem organu.

Pogodbo o prodaji stanovanja oz. stanovanjske hiše je delovna organizacija dolžna skupaj s cenilnim laboratorom, programom reševanja stanovanjskih vprašanj ter splošni akt, to je pravilnik TO o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev predložiti javnemu pravobranilstvu v presojo, in sicer v roku 30 dni od dneva sklenitve pogodbe.

Brez potrdila pristojnega javnega pravobranilstva sodišče ne sme overiti podpisov na pogodbi in tudi ne izvesti pogodbe v zemljiški knjigi.

Zakon pa določa tudi katera sredstva se lahko uporabljajo za plačilo kupnine. Kupec lahko plača kupnino z lastnimi denarnimi sredstvi ali pa s sredstvi kreditov, ki jih kupcu v ta namen odobrijo banke.

Če pa kupec nima ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja, pa za kupnino lahko uporabi tudi sredstva kredita, odobrenega iz sklada skupne porabe — stanovanjski del ali pa kredita, odobrenega iz združenih sredstev stanovanjske skupnosti.

Kunej

NAŠI LJUDJE

Franc Bijol

Malo je ljudi v naši DO, ki že več kot 35 let delajo v istem

obratu. Eden med njimi je Franc Bijol, ki je prav v mesecu februarju pred petintridesetimi leti nastopil službo v takratnem Lesno industrijskem obratu Tomaž Godec Boh. Bistrica. Živel je na Bledu in že prvi delovni dan je imel težave s prevozom, saj je 1. februarja tistega leta železniško progo zasul snežni plaz v Soteski, tako da je uradno začel delati 2. februarja 1952. Kar 15 let se je z vlakom vozil v službo. Ob sedmih zjutraj je vlak pripeljal v Bohinjsko Bistrico, ob štirih popoldne pa se je končal njegov delovni dan. Tistega daljnega leta 1952 si Bijol verjetno ni predstavljal, da bo v Tomažu Godcu ostal praktično vso delovno dobo.

Če bi hoteli naštevati, na katerih delovnih mestih je Bijol vse delal, bi porabili preveč prostora, saj je praktično delal v vseh

obratih oziroma oddelkih, ki so bili ustanovljeni v zgodovini naše TO.

Na vprašanje, kje se mu je zdelo delo najbolj zanimivo, pa je odgovoril:

»Vsekakor je bilo najbolj zanimivo in nenavadno delo za naše razmere v obratu »čolnarne«. Marsikdo od mlajših zaposlenih pri Lip-u verjetno ne ve, da smo v Bohinju delali motorne čolne, namenjene športu in rekreaciji. To so bili čolni tipa »MANTALUXURY«, dolžine 4 metre, narejeni pa so bili iz vodoodpornih vezanih plošč. V dveh letih, kolikor je trajala poskusna »proizvodnja«, je bilo narejenih 6 čolnov tega tipa. Za tiste čase so bili ti čolni moderne oblike in zelo udobni. Poganjali so jih izvenkrmni motorji. Vsi čolni so bili prodani nekam na istrsko obalo in je bilo tedaj zanje dokaj veliko zanimanje. Vendar dlje od poskusne proizvodnje nismo šli, saj se je izkazalo, da konstrukcija čolna ni bila dovolj odporna za pogoje, ki nastajajo pri vožnji z močnejšim motorjem. Zato smo proizvodnjo ukiniti, naše pionirsko delo na tem področju pa je nadaljeval Elan, ki je prešel iz vezanih plošč na plastiko, ki se je izkazala kot bolj odporna.«

Bijol se rad spominja tudi časov, ko je bil vodja obrata isospan:

»Ko smo začeli razmišljati o isospan zidakih, je bil to na našem tržišču popolnoma nov proizvod, ki je glede na zanimanje gradbenih delovnih organizacij veliko obetal. Ker izkušenj pri izdelavi takih zidakov iz tujine zaradi različnosti materiala — sekancev nismo mogli uporabiti, smo imeli v začetku velike teža-

ve. Posebno v zimskem in spomladanskem času, ko so bili sekanci iz lesa zimske sečnje, smo imeli v začetku velike težave, saj jih cement ni vezal, tako da so zidaki razpadali. Ko smo praktično vse težave že rešili, pa so se pojavili problemi z rentabilnostjo proizvodnje, saj se je repromaterial dražil hitreje kot iso-span zidaki, zato smo morali proizvodnjo ukiniti.

Po ukinitvi obrata isospan sem prevzel dela in naloge tehnologa I v primarni predelavi. Tudi tu je delo izredno zanimivo in odgovorno in ga rad opravljam, posebno še sedaj pri rekonstrukciji žage, ki poteka že drugo leto. Z rekonstrukcijo bo odpadlo težaško delo v žagi, izboljšala pa se bo tudi sortacija za pohištvo.«

Še bi se lahko pogovarjala o njegovem delu v TO, tako o tistem, kar je povezano s proizvodnjo kot tudi o drugih zadolžitvah, ki jih Franc Bijol vedno vestno in s polno odgovornostjo opravlja. Tako je bil predsednik osnovne organizacije sindikata, nepogrešljiv je pri organiziranju volitev in referendumov v TO itd., itd., vendar me je tudi zanimalo, kaj počne med svojim prostim časom.

»Najraje pa se podam v okoliške hribe. Praktično v Julijskih Alpah ni vrhov, na katere se še nisem povzpel. Rad hodim tudi na izlete, ki jih organizira LIP-ova planinska sekcija. Do nedavnega sem imel tudi kanu, ki sem ga sam izdelal, z njim sem se zelo rad vozil tako po Bohinjskem jezeru kot tudi med dopustom po morju. Na žalost je kanu sedaj že uničen, zato bom moral razmisliti o novem.«

Koncilja

GESLA ZA DANAŠNJO RABO

(Prosto po Prešernu in še kaj... samo za dobro voljo)

Delovna organizacija LIP Bled

1. varianta: *Le sekaj, sekaj smrečico...*
2. varianta: *Na juriš, na juriš, na juriš...*

TO Tomaž Godec

1. varianta: *Mi gremo naprej, glej, kako visoko je...*
2. varianta: *Grabte d'narje vkup gotove, kupovajte si gradove...*

TO Rečica

1. varianta: *Le dol se vsedi, kaj boš stal...*
2. varianta: *Mi vstajamo in vas je strah...*

TO Mojstrana

1. varianta: *Mi smo slovenski pionirji, najmlajši borci za...*
2. varianta: *Pod rožnato planino...*

TO Podnart

1. varianta: *Bleda lunca je sijala...*
2. varianta: *Slep je, kdor se s petjem ukvarja...*

TO Filbo

1. varianta: *Nikol ne bom pozabil, očeta svojega...*
2. varianta: *Kaj pa je tebe treba bilo, dete ljubo, dete ljubo...*

TO trgovina in prodajni sektor

1. varianta: *Še kiklco prodala bom...*
2. varianta: *Ko brez miru okrog divjam, prijatelji vprašajo me kam...*

Nabava

1. varianta: *Kadar boš na rajžo šel, pridi mi povedat...*
2. varianta: *Prej pa ne gremo dam, da...*

SOPPA

1. varianta: *Pa zakaj, pa zato, ker...*
2. varianta: *Je barčica napravljena, na morje je postavljena...*

Splošni sektor

1. varianta: *Bam — br — bam, bam — br — bam.....*
2. varianta: *Ti si urce zamudila...*

Finančni sektor

1. varianta: *Up mi vzdigni, z roko migni, ak' bojiš se govorit...*
2. varianta: *Ti si kriva ljubezniva...*

AOP

ni variante: *V sovražnike z oblakov, rodu naj naš'ga trešči grom...*

SPP

ni variante: *Ki vtopi vse skrbi, v potrlih prsih up budi...*

PRB

ni variante: *V tihem gozdu, ob tabornem ognju...*

Direktor:

Ti povej nam, ki obhodiš bližnje ino daljne kraje, kje bi neki dekile raslo, lepše od... (LIP-a)

Avtor:

*On z njimi, ki še trdijo vero krivo
beži tja v Bohinj, v Bistriško dolino...*

Vpis članov v knjižnico

A. T. Linharta

V začetku januarja se je kot vsako leto začel vpis starih in novih članov matične knjižnice A. T. Linharta, v katero se združuje 17 krajevnih in ena potujoča knjižnica.

Svet knjižnice je že decembra sprejel Poslovnik knjižnice za leto 1987, s katerim so določene cene in pogoji za izposojanje knjig v posameznih knjižnicah.

Članarina za večje knjižnice kot so na Bledu, v Bohinjski Bistrici, v Lescah in v Radovljici je za odrasle letos 1.500 din, v drugih knjižnicah v občini pa 1.000 din; v vseh knjižnicah pa otroci plačajo članarino 500 din.

Za nečlane je letos izposojnina 100 din za vsako knjigo, za posamezno revijo ali slikanico pa 50 din.

Knjige izposojajo za 14 dni, razen strokovno literaturo, ki jo izposojajo za 30 dni. Za vsak zamujeni teden zaračunajo 30 din za vsako knjigo.

Vsak bralec, ki se včlani, dobi izkaznico, v kateri je zapisana članarina. Izposoja je omejena

le pri revijah, časopisih, priročnikih ter dragocenih in bogato ilustriranih knjigah, ki pa so na voljo bralcem brezplačno v knjižnici. Posebej velja omeniti, da gradivo, ki ga knjižnica sponja iz drugih knjižnic za svoje bralce, nudijo v uporabo samo v matični knjižnici. Razumljivo je tudi, da je v poslovniku določilo o odškodnini za izgubljeno ali poškodovano knjigo, kar se tudi često dogaja. Otroci, ki plačajo članarino 500 din, lahko izposojajo le knjige iz mladinskega oddelka.

Ponovno je svet knjižnice lahko ugotovil, kako potrebna je za dejavnost knjižnice čitalnica, ki je zaenkrat v Radovljici še ne premorejo, četudi je to eden od bistvenih pogojev za potrditev matičnosti vsake knjižnice. Spričo tega si zelo prizadevajo, da bi s prizidkom dobili potrebne prostore za čitalnico, kar so zapisali tudi v program Kulturne skupnosti in v resolucijo o družbenem planu občine Radovljica za leto 1987.

Sankanje na sto in en način

Udeleženci prvenstva v sankanju

Naš prvi start se je pričel v jedilnici TO Mojstrana, kjer smo se spet srečali stari prijatelji, tisti; kateri smo se pa videli prvič, smo se spoznali ta dan in navezali prijetne prijateljske stike. Po kratkem pomenku ob toplem čaju se je karavana sankečev odpravila po vabljivih poljanah do pravega starta pri visokogorski kmetiji Sedučnik. Pot se ob prijetnem klepetu ni prav nič vlekla. Tisti, ki so bili tu prvič, so občudovali lep razgled po dolini in zasnežene Julijce. Oni, ki so računali na dobro uvrstitev, so si ogledovali progno in jo na kakšnem kritičnem ovinku tudi preizkusili. Malce zadihani in z zdravro rdečo barvo na licih smo prilezli do Sedučnikove kmetije. Kdor je želel, se je lahko tudi tukaj podprl z domačo klobaso, zaseko, žganjem, čajem. Saj pravijo, da tudi teža pripomore k boljšemu rezultatu. Nekateri so to vzeli zelo resno, zato so si naložili v svoj želodeček kar dober zalog tekoče hrane.

Sledil je start s tako znanega »Petelinjega grebena.« Najprej »prva jakostna skupina« — ženske nad petintrideset let, nato mlajše itd. Bilo je tako, kot se na pravi tekmi spodobi. Masaža, koncentracija, porivanje, navijanje. Pripravljeni, pozor, zdaj in že si drvel po beli strmini. Mrzel veter je hladil razgreta lica, okrog ušes je zažvižgalo. Prvi hujši ovinek. Bo šlo? Dobro. Nato strmina in brzina, brzina... Tukaj mostiček, spodaj voda. Noga se dotakne ograje in —

zvožili smo. Spet strmina in brzina in glej ga, spet ovinek in to leden. Noge pritisnejo ob tla in — kratek postanek na desnem boku v mehkem snegu. Sledi izgubljen tempo. Komaj prideš do brzine, že prideš do ravnine, kjer se moraš preizkusiti še v teku in ko misliš, da si že na cilju, spet ta vražja strmina. Spustiš in drviš, pa te ustavi s snegom obložena drvarnica. Že misliš, da je to cilj, gledalci pa še kar vpijejo: »Naprej, naprej!« Končno zagledaš rumeno rjuho, na kateri piše CILJ in oddahneš si, da si srečno prispel.

Če smo se kje pristrčno nasmeljali, smo se na cilju. Vsak je pripeljal v svojem stilu. Nekateri z nogami naprej, nekateri z glavo, nekaj je bilo tudi polomljenih sani, nekoga pa so v cilj privlekli celo za roke. Zanimivo je bilo gledati tekmovalce tudi na progi. To je bilo res sankanje na sto in en način. Glavno je bilo, da je vsak našel cilj brez posledic. Spet smo krenili v našo TO, kjer nas je čakala malica in prosta zabava do razglasitve rezultatov. Za zanimiv zaključek smo si ogledali še film, ki ga je pred sedmimi leti posnel naš sodalavec Janez Sodja tudi na sankski tekmi, in tekmovanje za bukov pokal. Po filmu pa spet prosta zabava...

Upamo, da se bodo naši gostje iz drugih tozdov tega sankanja radi spominjali in da so bili kljub nekaj spodrsaljajem zadovoljni. Če je tako, pa nasvidenje drugo leto!

LM

REZULTATI

Ženske nad 35 let

1. Bernard Jožica, Rečica, 5,54; 2. Ristič Albina, T. Godec, 5,68; 3.—4. Lumpert Breda, Mojstrana, 5,78; 3.—4. Cerkovnik Ivanka, Filbo, 5,78; 5. Smiljič Florjana, Mojstrana, 5,95; 6. Lebar Meta, Rečica, 6,03; 7. Cerkovnik Polona, DSSS, 6,18; 8. Kaiser Jasna, Rečica, 6,20; 9. Potočnik Poldka, Rečica, 6,56; 10. Jeglič Silva, DSSS, 6,70; 11. Mencinger Branka, T. Godec, 6,74; 12. Beravs Jana, DSSS, 6,82; 13. Pogačnik Anica, Mojstrana, 7,81.

Štartal je 13 tekmovalk.

Ženske do 35 let

1. Mauko Jerca, Mojstrana, 5,10; 2. Torkar Betka, Rečica, 5,25; 3. Orejš Mojca, Mojstrana, 5,29; 4. Vidic Veronika, Rečica, 5,37; 5. Debevec Adrijana, Mojstrana, 5,41; 6. Prevec Ivanka Podnart, 5,47; 7. Jan Urška, Rečica, 5,60; 8. Lojavec Marjana, Mojstrana, 5,67; 9. Branc Janja, Mojstrana, 5,73; 10. Sinkovič Janja, DSSS, 5,81; 11. Rekar Darinka, Rečica, 5,84; 12. Škantar Marija, Filbo, 6,10; 13. Černe Milena, Mojstrana, 6,25; 14. Rajbar Marija, Rečica, 6,26.

Štartal je 14 tekmovalk.

Moški nad 40 let

1. Noč Anton, Mojstrana, 4,62; 2. Justin Janko, Rečica, 4,95; 3. Milonik Janez, Mojstrana, 5,07; 4. Lumpert Janez, Mojstrana, 5,35; 5. Cerkovnik Anton, Filbo, 5,51; 6. Branc Janez, Mojstrana, 5,54; 7. Pogačnik Rudi, Mojstrana, 5,56; 8. Perišič David, Mojstrana, 5,60; 9. Rozman Zdravko,

EKIPNO

1. TO Rečica (Bernard 13, Torkar 13, Justin 12, Gaberšček 36)	74 točk
2. TO Mojstrana (Lumpert 11, Mauko 14, Noč 13, Berce 28)	66 točk
3. TO Filbo (Cerkovnik 11, Škantar 3, Cerkovnik 9, Freljih 26)	49 točk
4. DSSS (Cerkovnik 7, Sinkovič 5, Zalokar 34)	46 točk
5. TO Podnart	40 točk
6. TO Tomaž Godec (Ristič 12)	12 točk

Udeležba po TOZD-ih:

— Rečica	29 udeležencev
— Mojstrana	26 udeležencev
— Filbo	5 udeležencev
— DSSS	8 udeležencev
— Podnart	6 udeležencev
— Tomaž Godec	2 udeležencev
Skupno	76 udeležencev

REZULTATI

sindikalnega prvenstva LIP Bled v smučarskih tekih za leto 1987, Zg. Gorje — 7. februarja 1987

ŽENSKE nad 35 let

1. CERKOVNIK Ivanka, Filbo, 11.54.4, 6; 2. RISTIČ Albina, Tomaž Godec, 13.04.2, 5; 3. LAVTIŽAR Albina, Mojstrana, 13.41.8, 4; 4. MENCINGER Branka, Tomaž Godec, 15.14.2, 3; 5. PRAPROTNIK Anica, DSSS, 16.03.5, 2; 6. BRANC Iva, Mojstrana, 18.14.7, 1.

ŽENSKE do 35 let

1. RAKUŠ Jelka, Tomaž Godec, 13.15.3, 7; 2. ŠKANTAR Marija, Filbo, 15.25.8, 6; 3. JAN Urška, Rečica, 15.31.4, 5; 4. ŠIFRER Ana, DSSS, 15.33.6, 4; 5. DEBEVEC Adrijana, Mojstrana, 17.41.6, 3; 6. LOJEVEC Marjana, Mojstrana, 17.55.0, 2; 7. RAJBAR Marija, Rečica, 27.25.1, 1.

MOŠKI nad 45 let

1. REPINC Viktor, Tomaž Godec, 22.04.5, 6; 2. LAPAJNE Franc, Tomaž Godec, 22.05.8, 5; 3. VOJVODA Lovro, Tomaž Godec, 25.23.1, 4; 4. ŠOLAR Jakob, Podnart, 25.48.6, 3; 5. MILONIK Janez, Mojstrana, 26.16.0, 2; 6. ROZMAN Anton, Filbo, 29.38.2.1,

Filbo, 5,66; 10. Kristan Anton, Rečica, 5,69; 11. Golja Roman, Rečica, 6,72; 12. Golc Anton, Rečica, 6,82; 13. Cesar Lado, Podnart, 7,42.

Štartal je 13 tekmovalcev.

Moški do 40 let

1. Gaberšček Marjan, Rečica, 4,40; 2. Lukan, Andrej, Rečica, 4,41; 3. Zalokar Zdravko, DSSS, 4,53; 4.—5. Šimnic Franc, Rečica, 4,58; 4.—5. Koren Franc, Rečica, 4,58; 6. Hikel Bruno, Rečica, 4,60; 7. Kordež Matevž, Podnart, 4,66; 8. Ješe Niko, Rečica, 4,79; 9. Berce Marko, Mojstrana, 4,83; 10. Grilc Alojz, Mojstrana, 4,85; 11.12. Freljih Alojz, Filbo, 4,86; 11.—12. Kovačec Polde, ml., Mojstrana, 4,86; 13. Maček Peter, Podnart, 4,88; 14. Pezdinik Drago, Mojstrana, 4,90; 15. Dolenc Matjaž, Rečica, 4,95; 16. Knaflič Marjan, DSSS, 5,00; 17.—18. Fumič Vlado, Rečica, 5,04; 17.—18. Rakuš Mirko, DSSS, 5,04; 19. Bajc Dušan, Rečica, 5,13; 20. Klinar Jože, Mojstrana, 5,15; 21. Krivič Đevad, Rečica, 5,19; 22.—23. Lojavec Mirko, Mojstrana, 5,26; 22.—23. Zvan Franci, Rečica, 5,26; 24. Černe Mitja, Rečica, 5,29; 25. Medja Brane, Rečica, 5,33; 26. Kunčič Tomaž, Podnart, 5,45; 27. Čebulj Primož, DSSS, 5,46; 28. Košir Slavko, Mojstrana, 5,47; 29. Djuričič Vojko, Mojstrana, 5,49; 30. Branc Franci, Mojstrana, 5,60; 31. Varl Gorazd, Podnart, 5,62; 32. Dijak Janez, Mojstrana, 5,63; 33. Remih Franci, Rečica, 5,66; 34. Klinar Ciril, Mojstrana, 5,85; 35. Kunšič Martin, Rečica, 6,20; 36. Zalokar Rok, Rečica, 9,77

Štartal je 36 tekmovalcev.

MOŠKI do 27 let

1. LAPAJNE Mirko, Filbo, 19.17.5, 11; 2. CIGLER Peter, Rečica, 19.27.6, 10; 3. GOMILAR Brane, Rečica, 19.39.9, 9; 4. REPINC Peter, Tomaž Godec, 22.43.0, 8; 5. MRAK Ivan, Mojstrana, 23.22.1, 7; 6. DOBRAVEC Ivan, Filbo, 25.18.8, 6; 7. GIRANDON Karlo, Mojstrana, 26.01.0, 5; 8. TIŠOV Branko, Filbo, 27.25.7, 4; 9. ARH Branko, Filbo, 29.03.6, 3; 10. KOVAČEC Miran, Mojstrana, 32.08.7, 2; 11. DIJAK Janez, Mojstrana, 42.15.5, 1.

EKIPNO

1. TOZD FILBO, 50 točk
2. TOZD Tomaž Godec, 44 točk

REZULTATI

občinskega sindikalnega prvenstva v smučarskih tekih za leto 1987, Golf Lesce — 31. 1. 1987

Ženske nad 35 let

1. CERKOVNIK Ivanka, LIP Bled, 19.33.2; 2. ZUPAN Sonja, SUKNO Zapuže, 20.12.9; 3. ČOP Slava, SO Radovljica, 20.37.2; 5. RISTIČ Albina, LIP Bled, 21.50.5; 11. MENCINGER Branka, LIP Bled, 25.41.9.

Ženske od 28 do 35 let

1. JANŠA Marinka, VERIGA Lesce, 19.44.1; 2. PIRNAT Darinka, ZDR. dom Bohinj, 20.17.2; 3. BIZELJ Alenka, GG Bled, 22.14.2; 8. ŠIFRER Ana, LIP Bled, 25.07.4; 16. RAJBAR Marija, LIP Bled, 41.19.5.

Ženske do 27 let

1. FERJAN Tatjana, Vezenine Bled, 19.00.5; 2. RAKUŠ Jelka, LIP Bled, 21.31.9; 3. KOPAC Damjana, VERIGA Lesce, 24.38.5.

Moški nad 45 let

1. LAPAJNE Franc, LIP Bled, 19.34.6; 2. ROZMAN Tine, GG Bohinj, 20.19.5; 3. NOVAK Tone, Veriga Lesce, 20.28.2; 11. ŠOLAR Jakob, LIP Bled, 24.05.5; 25. SILIČ Vladimir, LIP Bled, 28.45.3.

Moški od 36 do 45 let

1. GLOBOČNIK Janez, SŠGT, 18.31.1; 2. MALEJ Janez, LIP Bled, 18.49.0; 3. VESKOVIČ Polde, ISKRA Otoče, 19.02.7; 14. CERKOVNIK Anton, LIP Bled, 22.05.2; 18. KRAVANJA Alojz, LIP Bled, 22.55.8; 29. KOROŠEC Janko, LIP Bled, 24.04.7; 42.

3. TOZD Mojstrana, 35 točk
4. DSSS, 26 točk
5. TO Rečica, 21 točk
6. TO Podnart, 19 točk

PREGLEDNICA NASTOPAJOČIH:

TOZD	M	Ž	Skupaj
Tomaž Godec	6	3	9
Rečica	4	2	6
Mojstrana	14	4	18
Podnart	4	—	4
Filbo	9	2	11
DSSS	6	2	8
Skupaj LIP	43	13	56

DOLENC Matjaž, LIP Bled, 26.40.4; 44. ČUFAR Franc, LIP Bled, 28.15.7.

Moški od 28 do 35 let

1. PIBER Ivan, OZ, 16.09.2; 2. BURGAR Marjan, Veriga Lesce, 17.19.1; 3. KOPAC Srečko, Veriga Lesce, 17.49.1; 4. RAKUŠ Mirko, LIP Bled, 19.20.4; 7. ZALOKAR Zdravko, LIP Bled, 19.54.6; 13. KORDEZ Matjevž, LIP Bled, 21.51.1; 19. KNAFLIČ Marjan, LIP Bled, 24.43.9; 23. KNAFLIČ Stane, LIP Bled, 29.18.6; 25. KRIVIČ Đevad, LIP Bled, 34.29.9.

Moški do 27 let

1. PODLOGAR Dušan, Elmont Bled, 16.00.6; 2. RODMAN Roman, Elan Begunje, 16.30.3; 3. GRUM Matěj, Elan Begunje, 16.32.1; 5. LAPAJNE Mirko, LIP Bled, 17.34.5; 13. REPINC Peter, LIP Bled, 21.39.3; 14. DOBRAVEC Milan, LIP Bled, 22.38.6; 23. ARH Branko, LIP Bled, 27.17.5.

Vrstni red ekipno ženske:

	točk	tekmovalcev
1. VERIGA LESCE	65	7
2. LIP Bled	60	6
3. VEZENINE Bled	37	3

Vrstni red ekipno moški:

1. VERIGA LESCE	113	24
2. LIP BLED	85	19
3. ELAN Begunje	65	27

Vrstni red ekipno skupaj:

1. VERIGA LESCE	178	31
2. LIP BLED	145	25
3. ELAN Begunje	89	33

Na tekmovanju je nastopilo 37 žensk in 121 moških, to je skupaj 158 tekmovalcev iz 21 OZOŠ in KOZŠ.

Kdo bo med izbranimi?

V nedeljo, 8. februarja letos smo se krajani KS Ribno srečali na zboru krajanov v Ribnem v Zadrudnem domu. Udeležba je bila še kar zadovoljiva. Predsednik SZDL KS Ribno — Poklukar Andrej je spregovoril o predlaganih delegatih za svet KS, podal zaključni račun za leto 1986 in plan za letošnje leto. Seznanili smo se z izdatki za izgradnjo nove mrliške vežice, ki je začela obratovati lani, 1. julija.

Najbolj zanimiva točka dnevnega reda pa je večini navzočim pomenilo poročilo o telefoniji v KS Ribno. Naročnikov (čakamo od leta 1983) je 185, največ iz vasi Ribnega, nekaj iz Bodešča, Sela in Koritnega. Vse stroške je vsak naročnik poravnal sam.

Med delovnimi organizacijami, ki so podprle gradnjo, pa je bila tudi LIP Bled, ki je vsakega delavcu LIP Bled, stanujočemu v KS Ribno, namenila 5000 din. Tako smo nekateri v septembru 1985 nakazali zadnji obrok, skupaj 120.000 dinarjev. Nekateri naročniki (to je tretji-

na) pa še do danes niso poravnali prispevkov. To pa je zavleklo gradnjo in podražilo stroške.

DO PTT nam je dala na voljo 34 številok, ki jih moramo porazdeliti med naročnike. Kako pravično porazdeliti te številke? V nedeljo, 15. februarja so se člani gradbenega odbora ponovno srečali in izbrali oziroma dodelili številke tistim, ki so najbolj redno plačevali posamezne obroke, saj so po vrednosti plačali največjo vsoto. Procentualno na število naročnikov dobijo po vseh naslednje število telefonskih številok: Selo 5, Ribno 15, Koritno 8 in Bodešče 6.

Vsi ostali naročniki pa bodo do telefona prišli letos v drugi polovici leta. Ker je na Bledu telefonska centrala premajhna, so lani v decembru naročili v ISKRA Blejska Dobrava novo telefonsko centralo.

Dolga in težka je pot do pridobitve telefonskega priključka. Vsekakor pa je potrebno pohvaliti člane našega gradbenega odbora, ki so prostovoljno prevzeli zares nehvaležen posel.

Vesna

Živahna kulturna dejavnost

Ob slovenskem kulturnem prazniku v počastitev Prešernovega dne so kulturne skupine in društva ter šole organizirale v vseh krajih radovljiške občine proslave in druge kulturne prireditve. V radovljiški osnovni šoli je tamkajšni krožek 5. februarja pripravil predstavo Pekarna Mišmaš, šolski radio pa je 9. februarja oddajal program posvečen Prešernu. Krajanom se je krožek predstavil 10. februarja zvečer z dvema igricama. V avli občinske skupščine so odprli 6. februarja razstavo del članov likovne sekcije KUD Veriga Lesce, v domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici je društvo Alpalik vzajemno z vodstvom osnovne šole priredilo skupinsko razstavo 9. februarja. Dan pred tem pa sta v avli doma na-

stopila pevska zbor Almiria Radovljica in KUD Stane Žagar iz Kropce. V Kropi pa je gostoval Mešani pevski zbor iz Zabreznice. Sploh je bil kulturni utrip zelo živahen po vseh krajih.

Na osrednji gorenjski proslavi Prešernovega dne, 5. februarja na Jesenicah, sta bila med šestimi letošnjimi nagradenci s Prešernovo nagrado tudi znani glasbenik in organizator Akademije za staro glasbo v Radovljici Klemen Ramovž ter akademski slikar Miha Dalla Valle, ki trenutno biva in ustvarja v Mehiki. Nagrade so prejeli tudi Berta Golob, pisateljica iz Kranja, Slava Marošević, amaterska gledališka igralka z Jesenic in France Štukl, raziskovalec zgodovine Škofje Loke in zavzet zapisovalec hranilništva v tem kraju.

Gorenjska in njena zgodovina

Ustoličevanje karantanskega kneza je potekalo takole: Najstarejši član rodbine vojvodskega kmeta iz Blažnje vasi je pričakal novega vojvodo na knježjem kamnu in je bil oblečen v sodnika. V kmečki opravi je predenj prišel novi vojvoda z bikom in kobilo ob strani. Ob navzočnosti fevdalcev in ljudstva kmet zastavi nekaj vprašanj novemu vojvodi v slovenskem jeziku. Kmet je simbolično udaril vojvodo po vratu, s tem ga je opomnil, da bo pravičen sodnik. Vzel je obe živali in zapustil kamen. Vojvoda se je usedel na kamen, zavihtel meč na vse štiri strani (kar pomeni, da bo pravično vladal) in izpil vodo iz kmečkega klobuka. Svečanost se je tako zaključila.

Knežji kamen danes čuvajo v Koroškem deželni muzeju v Celovcu. Dežela Karantanija je

živela samostojno 100 let. Obri so se v Panonski nižini okrepili in jo začeli ogrožati. Karantanci so zaprosili pomoč pri Bavarcih. Ti so res zaščitili Karantanijo, a v zameno so prejeli krščanstvo. Ko pa so prišli Karantanci pod bavarsko oblast, niso samostojno izbirali kneza, Karantanija je postala odvisna kneževina.

Po smrti Karla Velikega (frankovskega kralja) v letu 814 so se hrvaška plemena ob Savi pod vodstvom Ljudevita Posavskega uprla Frankom. Vendar jim ni uspelo, Slovenci so se Hrvatom pridružili in tako so izgubili v letu 820 svoje kneze. Ustoličevanje je imelo simbolično oblast. Nemci so z naseljevanjem svojih fevdalcev začeli prva ponemčevanja.

Nemški cesar Oton II je ločil Bavarsko od Karantanije in proglasil leta 976 Samostojno vojvo-

dino Koroško, ki so jo leta 1365 prevzeli Habsburžani.

Kako pa so Slovenci na območju današnje Gorenjske preživljali to obdobje zgodovine? Zemljepisna ovira — Karavanke so bile nekakšna ovira ali meja. V letu 843 je Karlova univerzalna monarhija razpadla na tri dežele: Francijo, Nemčijo in Italijo. Slovenci so spadali pod Nemčijo.

Po propadu karantanske kneževine so Slovenci skušali ustanoviti samostojno državo v Spodnji Panoniji. Tod je bil najpomembnejši mejni grof Kocelj in njegov sodobnik Ratislav. Slednji je zaprosil Bizanc za duhovnike, ki bi krščanstvo označili v slovenskem jeziku. Poslali so brata Konstantina in Metoda, doma iz Soluna, ki sta pripravila prvo slovansko abecedo — glagolico. Frankovski škof-

je pa niso bili zadovoljni s tema poslancema, pritožili so se v Rim. Tako sta potovala k papežu. Konstantin — Ciril je umrl v nekem samostanu. Metod pa se je vrnil kot škof in pridigal Slovincem. Škofje pa so ga onemogočili in ga zaprli. V letu 874 so Franki porazili Kocelja in tako se je končala druga slovanska kneževina. Slovenci so izgubili svojo samostojnost, frankovski vladarji so podelili svojim plemičem in škofom zemljišča. Nastopila je doba fevdalizma, ki je trajala na naših tleh skoraj 800 let. Gorenjska je bila razkosana na številne fevde, škofje so naseljevali nemške podložnike.

Na Gorenjskem sta zavladali dve veliki gospodstvi: blejsko in loško v lasti feizinskih in brik-senških škofov.

Božo Benedik
(se nadaljuje)

kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC JANUAR 1987

	delavcev	pripravnikov
TO Tomaž Godec	429	2
TO Rečica	305	2
TO Mojstrana	88	2
TO Podnart	80	
TO Filbo	112	3
TO trgovina	26	
DSSS	105	
Skupaj	1145	16

ZAPOSILILI SO SE:

- v TO Tomaž Godec: Mirko JERŠIČ, 1967 — PK, Marjan SMUKAVEC, 1967 — PK, Samo CESAR, 1967 — PK
- v TO Rečica: David BIZJAK, 1967 — PK, Igor PETERMAN, 1967 — NK
- v TO Filbo: Janez KOVAČIČ, 1966 — K, Andrej CESAR, 1968 — 4

ODŠLI IZ DO:

- iz TO Rečica: Franci KOTNIK, K — izjava delavca, Dušan REPE, K — invalidska upokojitev, Ferdo TOLAR, SS — smrt
- iz TO Mojstrana: Dušan PIRC, PK — sporazumna prekinitev
- iz TO Podnart: Stanko PRETNAR, NK — izjava delavca
- iz TO Filbo: Zvonko KOROŠEC, K, Silvo ŽVOKELJ, K — oba sporazumna prekinitev, Peter KOROŠEC, K — v JLA
- iz DSSS: Nevenka KOROŠEC, NS, Mojca KNEŽEVIČ, SS — obe potek pripravniške dobe

RODILI SO SE:

- Bojani PANČUR (TO Rečica) — hči, Vesni LOTRIČ (DSSS) — hči

Zimsko veselje

Zadnji dan v januarju letos so blejski turistični delavci pripravili zimsko prireditev »Snežni dan« na Bledu. Od jutra do popoldanskih ur so se pod hotelom Golf vrstila razna tekmovanja: kegljanje, tekmovanje z zračnicami, otroci iz višjih razredov osnovne šole prof. Josipa Plemplja Bled pa so iz snega oblikovali različne figure.

Kljub zelo mrzlim zimskim temperaturam so snežni dan obiskali številni domači in tuji gostje od blizu in daleč. Iz stojnic so vabila okrepčila in jedila. Prijetno smo se sprehodili po zaledenem blejskem jezeru tja do otočka, tja in nazaj v dobri pol uri.

Snežna januarska sobota je bila drugačna od drugih dni, saj se niso zabavali samo otroci, tudi odrasli so se počutili mlajše ob zimskem veselju.

Vesna

Glavni in odgovorni urednik: Peter Debelak, tehnični urednik: Nada Frelih, člani: Tone Koncilja, Janez Stare, Franc Globočnik, Branko Urh, Anton Noč, Jure Ravnik Vinko Čuden, Miro Kelbl in Ciril Kraigher. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj

Prišel bo čas, ko bom vojak

Čas beži, brezumno drvi, življenjska ura neustavljiva, od dojenčka do cicibana, od pionirja do mladince, s hitrostjo, ki je nemerljiva.

Letnik za letnikom od ena do osem, letnik za letnikom, od ena do štiri, problemi šolski, problemi domači, problemi mladostniški ostali so za nami.

Devetnajst pomladi mojih brezskrbnih prehodil sem v igri in smeju, devetnajst poletij mojih presrečnih minilo je kakor en dan.

Obveznost vojaška minila še ni, v vojsko združeni gremo vsi, s puško v roki se moramo učiti, s knjigo v roki si um bistriti.

Še eno šolsko leto me čaka, leto učenja vojaških veščin, leto varovanja naših meja, odgovorno leto brez heca, v letu, ko je resnost ura vsaka.

Zdravko Popovič
Osnovna šola
Bled

V spomin

Ferdinandu Tolarju

S svojim delom in odnosi, ki jih je znal ustvarjati in gojiti do soljudi in sodelavcev je utisnil sled v čas, ki ga je živel. Srečati takšne ljudi je zadovoljstvo in delati z njimi veselje. Toda nič od tega ni mogoče zadržati, kadar se srečamo z minljivostjo življenja. Niti silna volja do življenja niti pogumno premagovanje vsega hudega, kar prinaša bolezen, niti vedrina, ki jo je imel in iskriva duhovitost ni mogla znova pognati zastajajoče ure časa. Težka senca je legla z njegovim odhodom na svoje in številne prijatelje, ki smo ga poznali in cenili njegovo delo. Tolaži in hrabri nas zavest, da za slehernim delovnim in poštenim človekom ostajajo njegova dejanja, ostaja njegov zgled.

V rojstni vasi Podlonk v Selški dolini na robu jelovskih gozdov je preživel prva otroška leta. Doraščal je v skromnih razmerah, zato so ga težke življenjske razmere pripeljale na Jesenice, kjer je njegov oče našel zaposlitev za skromno preživljanje družine. Pogosto se je vračal nazaj v rojstni kraj Podlonk, kjer je v neokrnjeni naravi in bližnjih gozdovih spoznal prve naravne zakonitosti, zato ni naključje, da se je odločil za lesno stroko. Bil je med prvimi diplomanti srednje lesne šole in težko pričakovani strokovni delavec v času porajajoče lesne industrije. Z velikim entuzijazmom je pred več kot tridesetimi leti začel svojo uspešno delovno pot v našem podjetju. Z marljivim delom, urejenimi delovnimi navadami in strokovnim znanjem je mnogo doprinesel k razvoju lesne stroke na našem območju. Dolga leta je opravljal zahtevno delo vodenje operativne priprave proizvodnje in kot dober poznavalec proizvodnega procesa in tržnih možnosti uspešno koordiniral delo od priprave materialov do končnih izdelkov.

Manj kot leto dni je minilo, ko mu je bolezen sredi ustvarjalnega dela spremenila življenje. Kot velik ljubitelj narave se je v težki življenjski preizkušnji vedno pogosteje vračal nazaj v bližnje gozdove in vsaj za kratek čas pregnal morečo misel na bolezen. Pogosto se je oglasil tudi pri sodelavcih v podjetju in z igrivim nasmehom vlival upanje, da se bo še vrnil in nadaljeval z delom. Za njim zeva praznina, ki jo občutimo skupaj z njegovimi najdražjimi, tudi njegovi sodelavci. Pogrešali bomo njegov življenjski in delovni optimizem, njegovo človeško toplino in tovarištvo.

Zahvale

V težkih dneh ob izgubi našega dragega moža in očeta

FERDA TOLARJA

smo imeli ob sebi toliko pravih prijateljev — njegovih sodelavcev, bili deležni toliko pozornosti in pomoči, zato najlepša hvala vsem za vse.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem, ki so se prišli od njega posloviti, tov. Globočniku za lepe besede v slovo, pevcem LIP-a za lepo petje kot tudi Godbi na pihala iz Gorij za zaigrane žalostinke.

Še enkrat — hvala!

Žena Zvonka,
hčerka Majda
z družino, sin Igor

Ob izgubi očeta

FRANCA REBOLJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem LIP BLEDE, DSSS in TO FILBO za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje.

Marjan Rebolj

Ob boleči izgubi dragega očeta in starega očeta

MATEVŽA ZALOKARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem iz TO REČICA za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat hvala!

hčerka Olga
s sinovoma
Gorje,
30. 1. 1987